СОВЕТ ЗИРЕКЛИНСКОГО СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ НОВОШЕШМИНСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
ул. Ленина, д. 53,
с. Ерыклы, 423185

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЯҢА ЧИШМӘ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ ЗИРЕКЛЕ АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ
Ленин урамы, 53 йорт,
Зирекле авылы, 423185

тел., факс: (8-84348) 38-6-76, zarek.nsm@tatar.ru

Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы
Зирекле авыл җирлеге Советы бишенче чакырылыш
КАРАРЫ

2026 елның 25 сентябреннән — № 10-34

Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Зирекле авыл җирлеге Советы депутатының этика Кагыйдәләрен раслау турында

Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Зирекле авыл җирлеге Уставы нигезендә һәм Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Зирекле авыл җирлеге Советы депутаты статусы турындагы нигезләмә нигезендә, Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Зирекле авыл җирлеге Советы

КАРАР ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Зирекле авыл җирлеге Советы депутатының кушымтада бирелгән этика Кагыйдәләрен расларга (кушымтада бирелә).
2. Әлеге карарны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә «Татарстан Республикасының хокукый мәгълүматның рәсми порталында» бастырып чыгарырга: https://pravo.tatarstan.ru һәм Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре Порталында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре порталының рәсми сайтында: https://novosheshminsk.tatarstan.ru.
3. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны үз өстемдә калдырам.
4. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.

Татарстан Республикасы
Яңа Чишмә муниципаль районы
Зирекле авыл җирлеге башлыгы — Җ.Г. Гайфетдинов

Татарстан Республикасы Яңа Чишмә
муниципаль районының Зирекле Советы
карарына 2026 елның 25 сентябрендәге
№ 10-34 кушымта

Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Зирекле авыл җирлеге Советы депутатының этика Кагыйдәләре

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Зирекле авыл җирлеге Советы депутатының (алга таба - этика Кагыйдәләре) этикасы Кагыйдәләре Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Зирекле авыл җирлеге Советы депутатының (алга таба - депутатның) үз-үзен тотышының гомум кабул ителгән этик нормалары нигезендә депутат вәкаләтләрен үтәгәндә, шул исәптән депутатлар арасындагы үзара мөнәсәбәтләрдә, шулай ук депутатларның дәүләт хакимияте органнары һәм җирле үзидарә органнары вазыйфаи затлары, җәмәгатьчелек, сайлаучылар, массакүләм мәгълүмат чаралары белән үзара мөнәсәбәтләрендә торучы акт булып тора.

2. Депутатлар эшчәнлеге түбәндәге принциплар нигезендә гамәлгә ашырыла:

- Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Зирекле авыл җирлеге мәнфәгатьләрен һәм сайлаучылар мәнфәгатьләрен яраштыру;

- Россия Федерациясе Конституциясен, федераль законнарны, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын һәм муниципаль хокукый актларны үтәү;

- яхшылык, гаделлек, намуслылык һәм намуслылык идеалларын чагылдыра торган мораль критерийларга тикшеренүләр;

- шәхси мисал, хөрмәт һәм әхлакый нормаларны, мәдәниятне һәм эшлекле мөнәсәбәтләрне үтәү нигезендә җәмгыятьтә югары хокукый культураны эзлекле рәвештә формалаштыру;

- депутат вәкаләтләрен үтәүгә бәйле рәвештә мөнәсәбәтләргә кергән башка депутатларның, вазыйфаи затларның һәм гражданнарның абруен хөрмәт итү.

3. Депутат Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Зирекле авыл җирлеге Советы (алга таба - Совет) аның үзе тәкъдим итә торган сайлаучыларның иң абруен төшерә алырлык гамәлләрдән, гаризалардан һәм гамәлләрдән тыелырга тиеш.

Депутат әлеге этика Кагыйдәләрен үтәргә, шул исәптән түбәндәге йөкләмәләрне үтәргә тиеш:

1) шәхси кызыксынуы булган (турыдан-туры яисә читләтеп) конкрет мәсьәләләр буенча әзерләнүдә, фикер алышуда һәм тавыш бирүдә катнашмаска;

2) депутат бурычларын объектив башкаруда шик тудырырлык үз-үзеңне тотыштан тыелырга, шулай ук аның абруена яисә Совет абруена зыян китерергә сәләтле конфликтлы хәлләрдән качарга;

3) Советта билгеләнгән гавами чыгышлар кагыйдәләрен үтәргә;

4) депутат эшчәнлегенә бәйле булмаган максатларда конфиденциаль характердагы белешмәләргә кертелгән, депутат вазыйфаларын үтәүгә бәйле рәвештә аңа мәгълүм булган белешмәләрне фаш итмәскә һәм файдаланмаска;

5) физик һәм юридик затлардан (бүләкләр, акчалата бүләкләү, ссудалар, хезмәт күрсәтүләр, күңел ачу, ял итү, транспорт чыгымнары өчен түләү һәм башка бүләкләүләр) бүләкләүләр депутат бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә бүләкләүләр алынмый, моңа беркетмә чараларына (рәсми делегацияләр, визитлар, тантаналар) бәйле рәвештә алынган бүләкләр керми, алар муниципаль милеккә тапшырылырга һәм муниципаль хокукый актта билгеләнгән тәртиптә исәпкә алынырга тиеш.

II. Советта депутат эшчәнлеге өлкәсендәге этика Кагыйдәләре

4. Һәр депутат Советта һәм аның органнарында мәрхәмәтлелек, үзара ярдәмләшү һәм иптәшләрчә хезмәттәшлеккә ярдәм итәргә тиеш.

5. Депутат чит кеше фикеренә карата ихтирам һәм түземлелек күрсәтергә, башка депутатларга карата ихтирам күрсәтмәскә, карарлар кабул итәр алдыннан башка депутатларның фикерен һәрьяклап исәпкә алырга тиеш.

Депутат апелляциясез күрсәтергә, үз позициясен янаулар, ультиматумнар һәм башка шундый ысуллар ярдәмендә тагарга хокуклы түгел.

6. Депутатлар бер-берсенә һәм Совет сессиясендә катнашучы барлык затларга рәсми мөрәҗәгать итәргә тиеш. Бер-берсенә, шулай ук Совет сессиясе эшендә катнашучы башка затларга мөрәҗәгать иткәндә, «ихтирамлы» сүзе булган гомум кабул ителгән мөрәҗәгать формасын куллану.

7. Совет сессиясендә һәм аның органнары утырышларында чыгыш ясаучы депутат үз сөйләмендә депутатның һәм башка затларның намусына һәм абруена зыян китерә торган тупас, мыскыллы әйтелмәләр кулланырга, законсыз гамәлләргә өндәргә, ялган мәгълүмат кулланырга, кемнеңдер адресына нигезсез гаепләүләр җибәрергә хокуклы түгел.

Күрсәтелгән кагыйдәләр бозылган очракта, рәис чыгыш ясаучыны кисәтә, ә кабат хокук бозу очрагында аның сүзләрен Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Зирекле авыл җирлеге Советы Регламентында каралган тәртиптә сессия ахырына кадәр җиткерә.

III. Депутатның дәүләт органнары, җирле үзидарә органнары, оешмалар, иҗтимагый берләшмәләр, массакүләм мәгълүмат чаралары, вазыйфаи затлар һәм гражданнар белән үзара мөнәсәбәтләрендәге этика Кагыйдәләре

8. Дәүләт органнары, җирле үзидарә органнары, оешмалар, иҗтимагый берләшмәләр, массакүләм мәгълүмат чаралары, вазыйфаи затлар һәм гражданнар белән үзара мөнәсәбәтләрдә депутат статусына бәйле мөмкинлекләрне шәхси максатларда файдаланырга хокуксыз.

9. Депутат, әгәр бу белешмәләр дәүләт, хезмәт, коммерция, шәхси яисә закон белән саклана торган башка серне тәшкил итсә, депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыру нәтиҗәсендә мәгълүм булган белешмәләрне фаш итәргә хокуксыз.

10. Депутат, тиешле вәкаләтләре булмаган килеш, Совет исеменнән үзенең рәсми вәкиле буларак чыгыш ясарга хокуклы түгел.

11. Депутат, массакүләм мәгълүмат чараларында, җыелышларда һәм митингларда, йөрешләрдә, демонстрацияләрдә сайлаучылар алдында чыгыш ясап, төрле гавами гаризалар ясап, җирле үзидарә органнары, иҗтимагый органнар, оешмалар һәм вазыйфаи затлар эшчәнлегенә комментарий биреп, бары тик дөрес фактлардан файдаланырга тиеш.

Ачык чыгышларда һәм дөрес булмаган фактлар белдерүләрендә аңсыз яисә саксыз кулланылган очракта, шулай ук вазыйфаи затларның, җирле үзидарә органнарының, аларның оештыру-хокукый рәвешләренә бәйсез рәвештә оешмаларның намусын һәм абруен кимсеткән очракта, депутат ачыктан-ачык үз фикерләрен дөрес түгел дип танырга, оештыру-хокукый рәвешләренә бәйсез рәвештә, ул органнарга, оешмаларга һәм аларның мәнфәгатьләрен һәм намусын һәм абруйларын катырган затларга гафу үтенергә тиеш. Гавами рәвештә кире кагу һәм гафу үтенү бурычы, җибәрелгән хокук бозуларны бәян итеп, дөрес булмаган мәгълүматны тарату фактының, башкару рәвешләренең һәм вакытларының Комиссия карары белән билгеләнгән вакытта барлыкка килә.

12. Депутат аның депутат статусыннан килеп чыга торган, шулай ук аңа дәүләт һәм җәмәгать органнары, җирле үзидарә органнары, оешмалар, аларның вазыйфаи

затлары тарафыннан матди-финанс һәм башка шәхси файда алу өчен рәсми һәм рәсми булмаган мәгълүмат алу өчен бирелә торган вәкаләтләрдән файдаланырга хокуксыз.

IV. Советта депутатның этика Кагыйдәләрен һәм аның органнарын бозуга бәйле мәсьәләләрне карау

13. Депутатның этика Кагыйдәләрен бозуга бәйле мәсьәләләрне Советның (алга таба - Комиссия) төзелә торган социаль сәясәт һәм законлылык буенча даими комиссиясе тикшерә. Комиссия утырышы Комиссиянең билгеләнгән санының яртысыннан күбрәге катнашында тулы хокуклы була. Карарлар мондагы халык саныннан күпчелек тавыш белән кабул ителә.

14. Комиссия:

- депутатларны депутат этика Кагыйдәләрен бозуга бәйле хәлләрдә консультацияли;
- депутатларның этика Кагыйдәләрен бозу очракларын карый;
- Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Совет рәисенә, Зирекле авыл җирлеге башлыгына этика Кагыйдәләрен бозу турында җибәрелгән рәсми мөрәҗәгатьләрне карый;
- әлеге Кагыйдәләрдә каралган йогынты чаралары турында карарлар кабул итә;
- депутатның этисыз үз-үзен тотышы фактлары буенча Советка үз бәяләмәсен бирә.

15. Комиссия этика Кагыйдәләрен бозуга бәйле мәсьәләләрне карый:

- депутат яисә депутатлар төркеменең язма гаризасы буенча;
- Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Зирекле авыл җирлеге Советы Рәисе, Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Зирекле авыл җирлеге башлыгы һәм аның урынбасары, Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Зирекле авыл җирлеге Советының даими комиссияләре рәисләре язмача мөрәҗәгате буенча;
- дәүләт һәм иҗтимагый органнарның, җирле үзидарә органнарының, оешмаларның, гражданнарның язма мөрәҗәгате буенча, шулай ук, әгәр бу хакта комиссия әгъзаларының күпчелеге аның утырышында кабул иткән булса, үз инициативасы белән.

16. Комиссия этика Кагыйдәләрен бозуга бәйле барлык мәсьәләләрне Комиссия утырышларында карый. Карау сроклары - гаризаны (мөрәҗәгатьне) теркәү датасыннан 15 календарь көн.

Комиссия ачык яки ябык утырышлар үткәрә. Утырышның формасы турындагы мәсьәлә утырышта катнашучыларның күпчелек тавышы белән хәл ителә. Ябык утырышлар бу шәхси мәгълүматны саклау өчен кирәк булганда, шәхси тормыш серләре һәм закон тарафыннан саклана торган башка серләр, тикшерелә торган зат ризалыгына бәйсез рәвештә, федераль законнар нигезендә уздырыла.

Утырышка мөрәҗәгать итүчеләр һәм мәгълүмат хәлләрне ачыклауга һәм объектив карар кабул итүгә ярдәм итә ала торган башка затлар чакырыла һәм тыңлана.

Тикшерелә торган депутатка тикшерү материаллары белән танышу, аңлатмалар һәм дәлилләр китерү, Комиссия утырышында шәхсән һәм (яисә) ышанычнамә буенча вәкил аша катнашу хокукы тәэмин ителә.

Комиссия сайлау комиссияләре, суд һәм прокуратура компетенцияләренә кагылышлы мәсьәләләрне карамый.

Гаризаларны (мөрәҗәгатьләрне) карау нәтиҗәләре буенча Комиссия этика Кагыйдәләрен бозу фактын билгеләү яисә мондый хокук бозу булмау турында карар кабул итә һәм мөрәҗәгать итүчегә җавап җибәрә.

17. Комиссия этика Кагыйдәләрен бозган депутатка карата түбәндәге чараларны куллана:

- депутатка этика Кагыйдәләрен бозуның ярамаганлыгын күрсәтә;
- депутатның этика буенча үз-үзен тотышы ачык булмаса, депутаттан ачыктан-ачык гафу үтенергә мәҗбүр итә;

- депутатка шелтә белдерә.

18. Депутат тарафыннан Совет сессиясе барышында этика Кагыйдәләрен бозган очракта, Совет түбәндәгеләрне булдыра:

- тиешле сорауны мөстәкыйль карарга;
- Комиссиянең бу мәсьәләсен карауны йөкләргә.

19. Комиссиядә мәсьәләләрне карау инициаторлары яисә этика Кагыйдәләрен бозуда гаепләнүчеләр булган депутатлар комиссия карарына Совет сессиясендә яисә гомуми тәртиптә судка шикаять бирергә хокуклы.

Комиссия әгъзасы булган депутат тикшерүләрдә һәм аларга этика Кагыйдәләрен бозу турындагы гариза буенча комиссия утырышында тавыш бирүдә катнашмый.

21. Комиссия Карарлары әхлакый характерда, юридик җаваплылык булмый һәм мандатны туктатуга китерми.